

HUSFÅREKYLLING

Husfårekyllingen (*Acheta domestica*) er nært beslægtet med græshoppen og har ligesom denne det bageste par ben udviklet som springben. De voksne fårekyllinger er ca. 2 cm lange, lyst gråbrune med sorte tegninger på bryst og hoved. De har to par vinger, hvoraf det bageste bruges til at flyve med, og ligesom græshopper kan de voksne hanner spille ved at gnide dækvingerne mod hinanden. Sangen, som bl.a. skal tillokke hunnerne, kan godt minde om kyllingepippen, og det er det, en del af navnet hentyder til. Stavelsen "får" skulle være afledt af det oldnordiske ord "far", som betyder at skade eller varsle ondt. Man tog nemlig i ældre tider varsler af dyrenes sang.

Foto: SSL

Husfårekylling
Hun med læggebrod i bagenden
Naturlig størrelse ca. 2 cm

Biologi og skade

Husfårekyllingen kræver varme. I sommermånederne kan den leve i det fri, men om vinteren er den her i landet afhængig af opvarmede lokaliteter og kan kun klare sig udendørs på helt specielle steder som f.eks. i affaldsbunker, hvor temperaturen på grund af gæringen er høj. Nogen kulde kan den dog tåle, og en fårekylling kan godt overleve flere timers ophold ved frostgrader. Hunnerne lægger i gennemsnit ca. 100 æg, som anbringes i fugtig jord, sand eller lignende. Hvor forholdene tillader det, foregår forplantningen året rundt. Udviklingen fra æg til voksen går gennem en række nymfestadier, som ligner mindre udgaver af den voksne. Ved almindelig stuetemperatur (20°C) bliver fårekyllingen kønsmoden på ca. 10 måneder; ved 30°C tager udviklingen kun et par måneder.

Fårekyllinger kan ernære sig af næsten alle former for organisk stof. De foretrækker nok bløde, henfaldende plantematerialer, men de kan også leve af ådsler og af andre insekter. De kan gøre nogen skade på levnedsmidler, og der er eksempler på, at de har gnavet huller i papir og tekstiler, som de dog ikke kan leve af. I det store og hele må det imidlertid siges, at fårekyllinger er harmløse husdyr; den alvorligste gene er vel i og for sig, at de kan holde folk vågne om natten med deres pippen. Nogle steder i verden synes man, lyden er hyggelig og holder fårekyllinger i bure som husdyr.

Fårekyllinger optræder ofte i nybygninger, hvilket antageligt skyldes, at byggepladsen yder dyrene gode muligheder for skjul og føde, og at de halvfærdige huse er lette at trænge ind i.

Det er også muligt, at dyrene i nogle tilfælde kan komme ind med bygningsmaterialerne eller med deres emballage.

Bekæmpelse

Fårekyllinger holder som omtalt af varme, og da de desuden er lyssky, er det især revner og sprækker i nærheden af varmerør, kedler o.lign., man skal rette sin opmærksomhed imod. De holder også ofte til i varmluftskanaler. Normalt vil fårekyllinger ikke klare sig særlig godt i moderne huse. Klimaet er for tørt, og de kan ikke finde noget at lægge æg i. Lokalt kan der dog opstå muligheder for æglægning, f.eks. i hjørner og kroge i et bryggers, hvor fugtigt sand og jord samler sig.

De er følsomme over for de gængse insektmidler, som kan købes i håndkøb, og en behandling af de mistænkelige områder med et insektpudder plejer at give resultat. Hvor det ikke er praktisk med pudder, er et sprøjtemiddel beregnet til brug mod krybende og kravlende insekter velegnet. Hvor der er risiko for forurening af madvarer eller service, bør man dog benytte et middel, der er godkendt til formålet.

Lossepladser kan på grund af de høje temperaturer og de store fødemængder huse uhyre mængder af fårekyllinger og kan virke som spredningscentre. Har man en større invasion af dem, og er der en affaldsplads i nærheden, vil det derfor være rimeligt gennem

rette vedkommende at undersøge, om denne er inficeret og i bekræftende fald få foretaget en bekæmpelse.

For at forebygge masseforekomster på sådanne steder, er det vigtigt at sørge for en omhyggelig orden, gerne med afbrænding af affaldet og en hyppig

og effektiv jorddækning, således at kun en smal front af skraldet er tilgængeligt. En sådan fremgangsmåde skulle gøre det til en overkommelig opgave at bekæmpe eventuelle fåre-kyllinger med en daglig eller ugentlig behandling af den udækkede overflade f.eks. med et af de i handelen værende insektpuddere.